

Alain Badiou

Siyasetin Böyle
Sabahları da Olabilir

Türkçesi: Alp Tümertekin

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....9

I. YAPILAR ve NOSYONLAR, OLUŞLAR ve GÖRÜŞLER

1. Neolitik, Kapitalizm ve Komünizm.....13
2. “Kriz” Nosyonu19
3. Bilim, İdeoloji ve Orta Sınıf27
4. Siyasal Bilimler Enstitüsü’ndeki Konferans.....41

II. GELECEK OLANA BAKARAK ŞİMDİYİ DÜŞÜNMEK

5. “Sarı Yelekler” Hareketinin Öğrettikleri63
6. Pandemi, Cehalet ve Yeni Kolektif Yerler75
7. Fikirden Yoksun Hareketler ve Hareketlere Yönelik İdea81
8. Dünya, Varoluş, Yabancılık:
Siyasetin böyle bir sabahı da olabilir.....87

1.

Neolitik, Kapitalizm ve Komünizm

Öyleyse hem zaman hem de mekân açısından gözümüz yükseklerde başlayalım. Birkaç binyıl önceye gitmemiz ve iman sahibi bazı çağdaşlarımız tarafından Tanrıça Gaia adına saygıyla anılan sevgili gezegenimizin kaderini şimdilerde moda olduğu üzere ele almamız gerekecek.

Günümüzde, bildiğimiz haliyle insan türünün sonunu açıklamak türlü nedenlerle sıradan bir iş olup çıktı. Belirli bir ekolojinin yaydığı tipik Mesihçi istikamette, insan denen bu zararlı hayvanın yırtıcı aşırılıkları yüzünden kısa zamanda canlılar âleminin sonu gelecektir. Teknolojinin verdiği coşkunlukla, bizlere bütün emeğin robotlaştığına, dijital teknolojinin ihtişamına, otomatik sanata, katil plastiğe ve insanüstü bir zekânın yarattığı tehlikeye dair yalan yanlış birçok şey anlatılıyor.

Böylece, teknik yaratıma dayanarak kehanetlerde bulunanlara ya da Tabiat Ana'ya verilen zararlara bakıp hayıflananlara göre transhümanizm ve posthümanizm ya da tam aksine animalizme dönüş gibi tehlikeli kategoriler birden su yüzüne çıkıyor.

Bütün bu öngörülerin, insanlığın günümüzde karşı karşıya kaldığı asıl tehlikeyi, küresel kapitalizmin bizi soktuğu çıkmazı karartmayı amaçlayan birer ideolojik çingirak olduğu kanısındayım. Tümüyle kişisel çıkar anlayışına bağlanıp da doğal kaynakların sömürülerek mahvedilmesine müsaade eden aslında bu toplumsal biçimdir, sadece odur. Bu kadar çok sayıda türün tehdit altında

kalması, iklimin çığırından çıkması, suyun bir define kadar az bulunur hale gelmesi, bütün bunlar milyarder yırtıcılar arasındaki amansız rekabetin birer yan ürünüdür. Yaşanan bilimsel atılımın satılabilir tekniklerin hizmetine koşulmasıyla oluşan anarşinin kökeninde de bu yatıyor zaten. Ekolojik vaaz, abartılı kehanetlerine karşın çoğunlukla ikna edici anlatımlardan beslenir ve çoğu zaman da, satış rakamlarını artırmak için insanları, ticaretini yaptıkları malların doğadan gelen saflığındaki asalet ve kardeşliğe inandırmak isteyen uluslararası şirketlere nasıl yarıyorsa, sevimli görünmek arzusundaki devletlere de yarayan kuru bir propaganda halini alır.

Diğer yandan teknik fetişizmi, bu alanda fasılasız bir-biri ardına gelen “devrimler” (“dijital devrim” bunların en moda olanıdır) durmadan insanları, böyle giderse aynı anda hem çalışmak diye bir şeyin olmadığı, yardımsever robotlarla dolu, herkesin cenneteymiş gibi yan gelip yattığı ebedi mutluluğa kavuşacaklarına hem de elektrik yüklü “düşünce”nin insan zihnini ezeceğine inandırmaya çalışıyorlar. Bugün şaşkın okurlarına yapay zekânın doğal zekâ karşısında “zafer” kazanmasının an meselesi olduğunu anlatmayan tek bir dergi dahi yok. Fakat çoğu zaman ne “doğanın” ne de “yapaylığın” doğru ve sarih bir tanımı var ortada.

Felsefenin ilk ortaya çıktığı zamandan beri, “doğa” sözcüğünün neleri kapsadığını kendimize soruyoruz. Bu sözcük, günbatımlarına dair romantik hülyaları, Lucretius’un atomlara dayanan materyalizmini (*De natura rerum*), şeylerin mahrem varlığını, Spinoza’nın Bütünlük kavramını (“*Deus sive Natura*”), her tür kültürün nesnel arka yüzünü, kentlin şüpheli yapıntıları karşısında kır ve köy dediğimiz yerleri (“Toprak yalan söylemez,” derdi Pétain), fizikten farkı itibariyle biyolojiyi, gezegenimizi

olan Őu ufacak yere kıyasla kozmolojiyi, icat çılgınlığına kıyasla asırlardır deęiŐmeyeni, sapkınlığa kıyasla doğal cinselliği ifade edebilmiŐtir. Korkarım ki “doğa” sözcüğü bugün daha ziyade villaların, bahçelerin huzurunu, yaban hayvanlarının turistik sevimliliğini, yazın hoŐŐa vakit geçirebileceğimiz kumsallarla dağları anlatmaya yarıyor. Günümüzde, alelade bir galaksinin kıyılarında bulunan ortalama bir güneŐ sistemi içindeki ikinci dereceden bir gezegende, düŐünen bir pireden ibaret insanın Doğa’nın hesabını vermesini kim bekleyebilir?

Felsefe ilk çıktığı günden beri tekniği ya da sanatları da aynı lde düŐündü. Yunanlar *tekhne* ve *phusis* diyalektiği üzerine kafa yordular, insani hayvanı bu diyalektiğe yerleŐtirip “bir saz, doğadaki en cılızı, ancak düŐünen bir saz” olarak görülmesine zemin hazırladılar. Pascal’a göre bunun anlamı Őuydu: Doğadan daha güçlü, Tanrı’ya daha yakın. Matematik kabiliyeti olan hayvanın maddi düzende önemli Őeyler yapacağını Yunanlar çok uzun süre önce görmüŐtü. Sürekli lafını ettikleri Őu “robotlar” makinede düzenlenmiŐ hesaptan, devinimlerle billurlaŐan sayıdan baŐka nedir? Bizden daha çabuk saydıklarınını biliyoruz, fakat zaten tam da bunu yapmaları için tasarladık biz onları. Bir vinç devasa bir beton direği akıl almaz yüksekliklere kaldırabiliyor diye, insanın bunu yapamadığı iddiasıyla, insanüstü bir kas yığının dünyaya getirmek ne olursa olsun aptalca olacaktır... IŐık hızında sayabilmek alt edilemez bir “zekâ” göstergesi de değildir. Teknolojik transhümanizm bayat bir numara çekiyor bize: Korku ve bilimkurgu filmlerinin bitmez tükenmez izleğini, hani Őu kendi yarattığı varlık tarafından geçilen yaratıcı izleğini sürüyor önümüze, bunu da ya Nietzsche’den beri beklediğimiz üstinsanın geliŐiyle büyülenmek ya da bundan korkarak Tabiat Ana Gai’a’nın eteklerine sığınmak için yapıyor.

Biraz daha eskiye uzanalım.